

Глибока Росія: Несакральний Путін

Що росіяни обговорювали "вКонтакте" та в "Telegram" з 29 червня по 5 липня

Період 29 червня - 5 липня 2026

Платформи ВКонтакте, Telegram (регіональні спільноти)

Ключові висновки

Інформаційний порядок денний в Росії знову формувала паливна криза, яка остаточно перетворилася на головний побутовий вимір війни: черги, ліміти, стрибок цін і легалізацію бензину нижчих стандартів обговорювали практично в усіх регіонах. Воєнний блок визначали удари вглиб Росії — по Москві та Підмосков'ю, Петербургу, Нижньогородській області, — а також паливний колапс і блекауту в ТО Криму.

Радикалізація критики влади — і насамперед персонально Владіміра Путіна стала особливо помітною останнім часом. Це фіксують одразу два незалежні виміри. Регіональні аналітики проєкту: невдоволення дедалі частіше адресується не абстрактним “чиновникам”, а президенту — згадують невиконані обіцянки за 30 років при владі і особливо традиційна критика щодо вже давнішнього підвищення пенсійного віку. Соціологія: за Левада-центром, схвалення Путіна за місяць впало з 79% до 74%, а ВЦИОМ зафіксував найшвидше тижневе падіння довіри з лютого 2022 року.

Радикалізація нерівномірна. В одних регіонах (Самарська, Омська, Волгоградська, Кемеровська, Ленінградська області) Путіна критикують відкрито і жорстко, і модерація не встигає це вичищати. В інших (Мурманська, Оренбурзька області, Красноярський край, Пермський край) його ім'я лишається табу, а злість каналізується на місцеву владу.

Універсальним громовідводом стала партія “Єдина Росія” напередодні осінніх виборів до Госдуми. Заява депутата Олега Матвейчева, що голос проти ЄР означає підтримку Зеленського, розійшлася по всіх регіонах і дала зворотний ефект — хвилю глузувань, звинувачень у шантажі та обіцянок голосувати “за будь-кого, аби не за ЄР”.

Паралельно з радикалізацією зростає цензура. Більшість регіональних аналітиків фіксують масові видалення коментарів— причому найчутливішою темою є не війна, а персональна критика Путіна. Помітно активізувалися боти. Виняток — ТО Крим: чим гіршою стає побутова ситуація, тим вільніше висловлюються коментатори, і цензура вже не встигає.

Попри загострення риторики, готовності до дій не видно: запит на зміни поки що виражається у формі їдкого сарказму та наміру голосувати проти “Єдиної Росії” восени.

1. Несакральний Путін

Соціологія та медіа

Критика та несприйняття Володимира Путіна за останній місяць зросли. За даними [«Левада-центру»](#), схвалення діяльності Путіна знизилося з 79% у травні до 74% у червні — мінімум з початку війни; так різко показник падав лише у вересні 2022 року, після оголошення мобілізації. Частка тих, хто вважає, що країна рухається хибним шляхом, зросла з 25% до 35%. Державний [ВЦИОМ](#) за тиждень 22–28 червня зафіксував падіння довіри на 3,4 в.п. (до 73,3%) і схвалення роботи — на 3,5 в.п. (до 66,9%); порівнянне зниження востаннє було у серпні 2024 року на тлі Курської операції. Слід враховувати, що ВЦИОМ у травні змінив методику опитувань. «Найважливішими подіями червня» росіяни назвали атаки безпілотників (24% згадок) і проблеми з бензином (22%); війна в Україні опинилася лише на третьому місці з 7%.

Інший стійкий сюжет — образ ізольованого лідера, що втрачає контроль: рідкісні поїздки по країні, броньований супровід, чергове розширення апарату ФСО, невідповідності між заявами та реальністю на фронті. Показово, що іронія проникла навіть у мільйонні Z-канали: під цитатами Путіна про “звільнення Донбасу і Новоросії”. Останніми місяцями заяви Путіна про ситуації на фронті там сприймають з сарказмом та недовірою.

Російський медіа простір сильно зачищений від критики. Тому майже напевно рівень критики Путіна недооцінює масштаб невдоволення.

Як реагували в регіональних пабліках Telegram та ВКонтакте

- **Радикалізація критики влади помітна в частині регіонів, і головним каталізатором стала паливна криза.** У Ростовській області лунали висловлювання про “плешивого діда”, частіше згадують невиконані обіцянки за 30 років при владі — особливо підвищення пенсійного віку. У Самарській області, де ще восени критика Путіна миттєво видалялась, тепер негатив на адресу президента часто пишуть відкрито. Особливо “червоною ганчіркою” стає речник Путіна Песков. Жорсткішими й агресивнішими стали висловлювання в Кемеровській, Волгоградській областях.

Калуга

Mark Yakushev · 30 июн в 21:15 · ♥ 9

«Плешивый сказал - всё идет по плану. Значит всё идёт по плану -народ гибнет.»

Краснодар

Никита Комиссаров · 4 июл в 7:57 · ♥ 48

«С каким успехом кого он поздравляет? Что он несёт? Текущую ситуацию вряд

ли можно успехом назвать. Ещё оделся, типа военный весь такой из себя, будто только с поля боя, а не где-то там в кабинетах, да бункерах прячется...»

- **Водночас у багатьох регіонах персональна критика Путіна залишається табу.** У Мурманській області “основний ворог” — губернатор і місцеві депутати, а авторів випадів проти Путіна самі ж користувачі звинувачують у “хохлоботстві”. У Красноярському краї максимальну злість висловлюють безпечно розмитими формулюваннями: “куди котиться країна?”, “усе розікрали”. В Оренбурзькій області критику президента видаляли одразу, а в Дагестані основні пабрики з весни взагалі перестали публікувати воєнні теми.
- **Найбезпечніша і найпопулярніша мішень — “Єдина Росія” та Госдума.** Заява Матвейчева всюди дала зворотний ефект: у Самарській області вона стала основною темою тижня (“навіщо тоді взагалі вибори”), у Кузбасі закликали взагалі не ходити на вибори, в Іркутській області відповіли хвилиною гніву через “зухвалу маніпуляцію”, у Мурманській — висловлювали готовність голосувати “за будь-кого, аби не за ЄР”.

Ростов

Марка Димитровых · 2 июл в 0:32 · ♥ 815

«Совсем с ума сошёл. Человек в полном здравии не будет голосовать за ер. ЕР строило светлое счастливое будущее более 25 лет, настроило, Мы сейчас в светлом счастливо будущем. Зашибательское будущее.»

Кузбас

Вячеслав Рагозин · 2 июл в 12:04 · ♥ 29

«Вот это провокация .

*Кто придумал что голос против ЕР означает ,поддержку чмо Зеленский.
Вы дебилы ,за такой ультиматум точно против»*

Мурманськ

Viktor N · 2 июл в 18:55 · ♥ 51

«За кого угодно но не за ЕР,! 🤔🤔🤔»

- **Цензура посилюється синхронно з радикалізацією.** Аналітики більшості регіонів фіксують зростання кількості видалених коментарів і заблокованих акаунтів, причому специфічно: у Белгородській області банять не за критику “СВО”, а за будь-яку критичну згадку президента навіть у цивільних темах; у Курській області прокреслівські бот-мережі залякували коментаторів кримінальними термінами; у Калузькій найжорсткіше видаляли дописи з критикою губернатора; в ЯНАО “терли” коментарі під “соціально значущими” темами — насамперед про паливо. Користувачі на цьому фоні дедалі частіше вдаються до самоцензури та образної мови.

Ростов

Костя Светлаков · 4 июл в 0:24 · ♥ 65

«Можно много чего написать ,жаль только сажают за это...»

Омськ

Александр Карабанов · 1 июл в 19:39 · ♥ 210

«Дайте каталог, что можно делать, смотреть, читать.»

↳ Ольга Загурская · 1 июл в 19:42 · ♥ 145

«Александр,» [зображення-мем: «НИЧЕГО НЕЛЬЗЯ»]

↳ Александр Карабанов · 1 июл в 19:45 · ♥ 19

«Ольга, и прикопаться не к чему 😎»

↳ Xxgs Zjhu · 1 июл в 21:02 · ♥ 7

«Александр, Соловьева можно смотреть и читать»

- **Інша ситуація у ТО Криму:** чим гірша ситуація — тим вільніше висловлюється публіка, попри посилення цензури, яка переходить від чистки гілок до видалення цілих корневих дописів. У Самарській і Ленінградській областях аналітики теж відзначають, що сміливих коментаторів стає більше.
- **Помітно активізувалися прокремльські бот-мережі.** У Белгородській області вони “доносять, що президент хоче миру, однак Україна та Європа демонструють ескалацію”; в Іркутській — переводили обговорення дефіциту палива на “плюси громадського транспорту”, аж поки гілки не перетворилися на суцільну лайку. Таких історій багато по різних регіонах.

Волгоград

Денис Дурманов · 29 июн в 13:22 · ♥ 69

«так точно - Добасс и Новороссия - наша земля с нашими людьми. если всу не хотят по-хорошему выходить, то мы поможем выйти им вперед ногами - все просто»

↳ Гарик Малчан · 29 июн в 13:38 · ♥ 1

«Денис, +15р (Кремль) 🤖» [зображення: картка «бот-детектор»]

Андрей Ногаль · 29 июн в 16:08 · ♥ 2

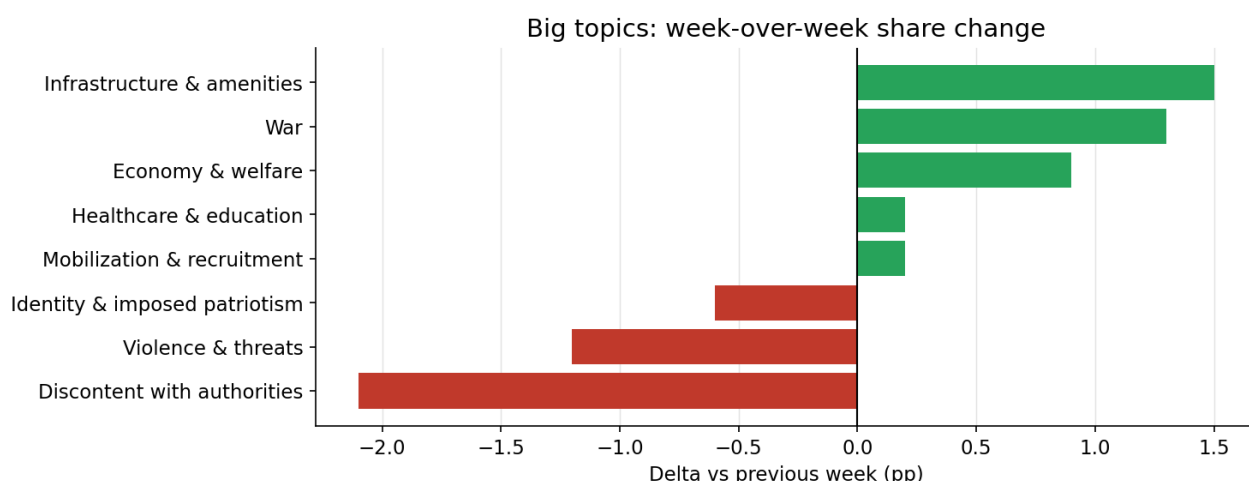
«Денис Дурдомов, вас ботов как опарышей в сельском сортире 😁»

Загальне спостереження

Радикалізація риторики поки не конвертується в готовність діяти: межа дозволеного розширюється у словах, а не у вчинках, головним запобіжником залишається страх покарання. Основною легальною формою протесту на осінь стає намір голосувати проти “Єдиної Росії” — ймовірно тому влада завчасно намагається токсифікувати таке голосування.

2. Тиждень у російському регіональному "вКонтакте" та в "Telegram"

Активність тематик в Telegram

Основні критичні обговорення тижня в Telegram та ВКонтакте

Паливна криза, другий акт: черги, Євро-3 та імпорту бензину

Черги на заправках обговорювали практично всюди — від Краснодарського краю, де “со счета сбились”, рахуючи машини, до Томської області, де водії заправляють по 7–12 літрів щодня “про запас”. У Новоросійську бензин закінчився повністю, у кузбаському Киселівську на все місто працювала одна АЗС із кілометровою чергою. В Орловській області з 4 липня почали заправляти за графіком — залежно від першої цифри держномеру. Користувачі вигадували, “як ще будуть народ контролювати”, і припускали, що “хохли луснуть зі сміху”.

Ростов

Александр Щербина · 30 юн в 7:52 · ♥ 755

«Да через мессенджер Мах уже продавайте 🤔 Нету Мах? Гуляйте ножками 🤔»

↳ Сергей Кошелев · 30 юн в 8:04 · ♥ 701

«Александр, Заепал, не подкидывай им идеи 😂😂 а то введут запись еще через госуслуги»

Пояснення і поради влади лише піднімали градус: “просто потерпіти”, пересісти на трамваї, “шукати позитивне, а не панікувати”. Відповідь аудиторії однакова по всій

країні: “терпимо вже 30 років”, “ми можемо і без депутатів потерпіти — років так 100”.

Уряд дозволив до кінця року обіг бензину “Євро-3” (обговорюють і повернення “Євро-2”). Це прочитали як офіційне зниження норми життя: чекають масових ремонтів двигунів, у Ростовській області скаржаться на “незрозумілу рідину”, що роздуває канистри, у Татарстані іронізують, що “АвтоВАЗ виїде”. Інший сюжет — імпорт: Дмитрій Пєсков підтвердив переговори про закупівлю нафтопродуктів за кордоном, повідомлялося про поставки з Білорусі, Індії, Китаю і Казахстану. Для аудиторії це момент національного приниження.

Санкт-Петербург

Anschela Dawydowa · 30 юн в 12:27 · ♥ 168

«Интернет еле пашет, дроны летают над башкой, заправит машину негде...Все идет по плану... Прорыв за рывком, дорогие сограждане!»

Третій акт уже анонсований — ціни: перевізники з 1 липня підняли тарифи щонайменше на 10%, таксисты в Пскові та Калузі рідше виходять на лінію, і скрізь повторюється очікування, що “подорожчає все, крім зарплат”.

Оренбург

Олеся Кузина · 1 юл в 12:50 · ♥ 40

«Как всегда, вместо признания проблем и их решения власть просто винит народ и создаёт очередную бесполезную "рабочую группу" для слежки. Чтобы не было "искусственного" ажиотажа, надо это закончить.»

ТО Крим: бензин по 200 і міста без світла й води

У ТО Криму — найгостріша фаза кризи. Ціни на 95-й сягнули 155–210 руб./л, паливо відпускають за квотами, у Севастополі задля економії лімітів зупинили п'ять автобусних маршрутів, на заправках Анапи “оптимізують роботу АЗС” чиновники, поліція та козаки. Заяви Владіміра Путіна, що “запасів у Криму достатньо”, і обіцянки Госдуми вирішити проблему “за два тижні” коментатори зустрічають недовірою.

Паралельно півострів живе у віялових відключеннях: Армянськ і Красноперекопськ по кілька діб сиділи без води та світла, працівників підприємств відправляють у простій зі скороченою на третину зарплатою, черга перед Кримським мостом сягала 1,5 тис. автомобілів.

ТО Крим

Ярослав Ярослав · 2 юл в 6:52 · ♥ 7

«Есть две России. Одна Кремлёвская, где всё по плану. И Россия обычных граждан, где полная жопа.»

1 юл в 14:50 · ♥ 22

«...👉отчёт сделан.»

Светлана Черкашина · 1 июл в 14:11 · ♥ 15

«Если это так и было,то наша верхушка готовит липовый отчет о проделанной работе во время ЧС в городе главе Крыма. И вот как всегда селфи (в центре, на первом и втором микрарайоне водавозок замечено не было, кроме толпы людей под палящим солнцем ждущих подачу питьевой воды на втором микрорайоне А видео и комментарии от населения о проделанной работе и результатах - Пробовали снять или фоточки красивше и удобней?»

Виктор Голюк · 1 июл в 13:22 · ♥ 11

«Если есть фото, или лучше видео этого бл@дства, то скинь. Очень любопытно.»

Андрей Андреев · 1 июл в 14:32 · ♥ 8

«Ловите горячую линию Аксёнова +7978-909-15-10»

Светлана Черкашина · 1 июл в 14:17 · ♥ 6

«Сфоткайтесь в толпе людей которые как на параде стоят за питьевой водой!!!! А то как всегда красивые фото и пыль в глаза „ заботливые вы наши,,!!»

Scott Fellon · 1 июл в 15:30 · ♥ 3

«Если это правда, то походу в администрации с молодняком проблемы явно. Молча, в ИИшке бы отрисовали, выложили и местные терпилы меньше бы возмущений изливали сюда»

На материку окремою темою стала евакуація дітей: ростовських школярів достроково вивезли з “Артека”. Коментатори не співчували, а дивувалися батькам.

Ростов

Елена Бауэр · 29 июн в 16:47 · ♥ 114

«Мне интересно, родители видят что 5 лет идёт война, везде всё громят, а они в лагеря детей отправляют. Л-логика»

Удари вглубь: Москва, Петербург та зміщення тилу

Нічні зведення про 200–400 збитих безпілотників переважно сприймаються не як успіх ППО, а як усвідомлення масштабів проблеми. У випадку цивільних жертв, співчуття в коментарях змішувалося з одним із запитанням: коли закінчиться війна.

Санкт-Петербург

Olga Krasnowa · 30 июн в 10:51 · ♥ 155

«Это ужасно просто,До каких пор к нам все это будет лететь, Получается никто не защищен ,мало того наши ребята гибнут на войне так ещё и мирные люди гибнут,»

↳ Leksa Tref · 30 июн в 10:53 · ♥ 84

«Ольга, верховный говорит, скучно было без движухи и вообще это не ужас-ужас-ужас 😞»

Тривоги доходять далі: режими “безпілотної небезпеки” оголошували в Тюменській, Свердловській, Омській областях, ракети знімали на телефон над Удмуртією та Чувашією.

Вибори до Госдуми: кампанія починається зі страшилок

Крім заяви Матвейчева, тиждень приніс і власне виборчі новини: на з'їзді “Єдиної Росії” регіональні списки очолили діючі губернатори (Хабіров у Башкортостані, Хоценко в Омській області, Аксьонов із Развожаєвим у ТО Криму та ТО Севастополі), у списках багато учасників “СВО”. У Республіці Алтай кандидатом від комуністів висунувся чоловік, раніше оштрафований за “дискредитацію” армії — і сам відповідав коментаторам у гільці. Загальний фон — глибока недовіра: “все одно намалюють перемогу ЄР”, паливну кризу називають “найкращою передвиборчою кампанією” проти партії влади.

Краснодар

Elena Fomina · 5 июл в 17:28 · ♥ 33

«В аккурат перед выборами 🇷🇺»

↳ Hungry Rabbit · 5 июл в 18:47 · ♥ 5

«Elena, уже сказали кто не будет голосовать за единую Россию, тот будет голосовать за зелью. Это агония, скоро крышка дна захлопнется. Надо муку, макароны покупать, и прочие дешёвые коллории»

Матвієнко: “трое дітей до 35” і економія “кожної копійки”

Валентина Матвієнко за тиждень стала громовідводом двічі. Спершу — заявою, що до 35 років росіяни повинні народити щонайменше трьох дітей, створити сім'ю і відбутися в професії. Відповіді майже без винятку не про небажання дітей, а про умови: іпотека, садки, медицина, небезпека. Одразу нагадали, що в самої спікерки одна дитина.

Омськ

Олег Коновалов · 2 июл в 4:08 · ♥ 112

«Люди не собаки, приказать плодиться не выйдет, как бы не старались старые пердуны. Даже животные в неблагоприятных условиях перестают размножаться. Довели страну до ручки а теперь глаза пучат, удивляются что не так с демографией.»

Другий випад — заклик “економити кожну копійку” і скоротити державні форуми. Аудиторія відповідала підрахунком статків олігархів і чиновників: “простий народ і так живе скромно”.

Ростов

Михаил Токин · 30 июн в 10:14 · ♥ 243

«Так пусть олигархи помогают, довели страну до нищеты, а долларовые миллиардеры выросли»

Скасування медкомісії для армії

Пропозиція Міноборони скасувати обов'язкові медогляди для мобілізованих і контрактників сприймалась критично: у держави закінчуються люди, готується нова хвиля мобілізації. У коментарях багато осіб відкрили для себе, що на війну беруть із ВІЛ, гепатитом і туберкульозом.

Краснодар

Алексей Кабановский · 5 июл в 0:48 · ♥ 10

«а помните как над хохлами смеялись? Помните? А теперь как, смешно?»

Ростов

Иван Янгулов · 4 июл в 21:36 · ♥ 91

«А свои детки так за границей и будут радоваться жизни, браво»

Закриті кордони: КПП і розмови про заборону віз

Уряд РФ закрив низку пунктів пропуску на кордонах з Латвією, Фінляндією та Естонією; паралельно найрепостнішим дописом тижня в московських стрічках стала можлива повна заборона туристичних віз ЄС. У Пскові закриття КПП радше підтримали («а чого відразу не закрили?»), у Калінінградській області, затиснутій між закритими кордонами, домінує відчуття блокади й «ізгойства» — показово, що найвідвертіший допис про це адміністратори видалили.

Калінінград

Лариса Коржунова · 30 июн в 16:46 · ♥ 7

«Как вы можете такое говорить? У нас же всё растёт, ширится, что "благополучие" народа, что бизнеса. Все хорошо прекрасная маркиза, все хорошо, все хорошо. Плевать что "конюшни" горят, все хорошо. Что нашим правителям до народа, до бизнеса, до портов. Вы главное налоги платите вовремя, а остальное.....?»

Методологія

Що це за проєкт. Системний моніторинг настроїв у російських регіонах — з фокусом на критичних і негативних дописах як індикаторі того, що дратує, лякає або обурює людей. Висновки спираються на два паралельні джерела.

ВКонтакте. Спостереження аналітиків, які працюють у регіональних російських спільнотах ВК — у відібраних регіонах усіх восьми федеральних округів РФ, а також на ТО Криму та ТО ОРДЛО.

Telegram. Близько 410 регіональних російських каналів — регіональні новинні канали, міські паблики, обласні ЗМІ, локальні “чат-боти” з аудиторією від кількох тисяч до десятків тисяч підписників. Покриття — всі російські регіони та окуповані території Криму і ОРДЛО.

Цитати у тексті звіту подані дослівно.